

за політика! А не кед ци гоч яки наїди мудрець перше жада, да ще не учи катакис, да ще не припомни церковна власць, да ще уча даєць школяре, людає науку без Бога у душі.

Дзе ше так роби, нет щесца! То нас учи история далого швята. Дае гол людзе післябаю віху Христову, и дзе віще иду проприя ней там дораз нет спора, задоволіства. Бо там іле дораз закорені невалідство меды людами як тараска да жемі, кед ше добре не обраби. Чи чудо кед ше научуе у школах у новинах, у судзе — вішадзі, же членок лем єдна жывіна и як Бога нет. Теди цорас пойдзе членок до члени, кед так вери; Но цо го годно тримац на драги поштени, кед не Бог и душа.

Відакме, же Француска гоч с агонія яка слаша, зодніка вражанів, бо то точи черв' беавірства. Вона пазадок ідзе як рак. Породзісія віше менск, а разомні імі веци бе ще загубела Христова віра, и нет ще чого лавац, да ще не вадавиш у морю пакосци.

(Далей будзе.)

ЛЕНІН О КАТОЛИЧЕСКІЙ ВІРИ

Основатель к предняк руского большевизму, котры бул погань, мал единого приятеля панаца, котрому пред шмерц того дварел: „Чловечество ще приближус гу большевіческому уредавеню державох. За сто рокі не будас інъшакіх уредзеньях. Але думам зато же католіческа церква остане, бо вона систематски хова тих котри лаго вібраціи, да відаа других. Папа (римскі оцен) і владыкове ще не родза як ще до тераа родавелі князеве, кральове або царове.

Хто зосце буц глава або предняк католіческай церкви, тог муши указац свою способносц за тово. У тей мудрей устачови находзи ще морална моц католіцизма, котра ще уж 2000 рокі не боі бурбіох и вітрох цо на ю навалюю и котра ще отрима на вік віков.

Моц твой церкви, гварел Ленін (погань) твоіх панацох защищым морална и венасилна. А чловечанству нужна и сдна и друга моц. Зос того видзим, гварел Ленін одлучно, же за сто рокі будзе лем єдна влада (совітох) и лем єдна віра католіческа.

Твой идеал ще обисци як и мой лем то хіба, же нас уж не будзе.”

М. Няради.

Поука

Мученица св. Юлия († 304. року)

У мешашу марту слави Церква спомен на св. мученицу и дівицу Юлію.

Юлия була дзівка богатих и славних поганох з Нікомедіі у Малей Азіі. Вони обдаровани од Бога зос велику красоту души и тіла. Уж у своій младосці поровумела, же поганська віра крива и посталі тайна християнка. По обичаю того часу родителі заручели свою дзівочку уж у сій дасятым року зос Евсевіем сином поганського намістника

места. Кед Юлия зіросла, сцел ю Евсевій вісац за жену. Але вона му одлучно віявела, же лем теди пойдзе за ніго, кед вон постане християнином. Евсевій не лем же не сцел то зробиц, але ище сцел да и Юлію пагвари да ще одрекне віри Христові. Да, ю на то пагвари, вон ей обецовал ведно зос своім богатим отцом шишки чесци и богатство того швята. Кед то не помогло, теди пришли на шоў гробаби зос найстрашнейшими муками. Юлия осталася вірна Христу. По вельких муках була ей глава одрубана. Господ преславел дівицу мученицу з велькими чудами.

Поука.

Св. Юлия не одрекла ще віри у Христа Господа пре одаванс. Не сцела затац. Христа ані пре богатства, ані пре шмерці.

О кед би так думали и робели шишки греко-католіцки дзівки!

Греко-католіцка дзівка наї ще клені женідби з ескатоліком. Такі женідби не приноша щесца ані благослова божего ані на тим швеце ані на другім. Най вас ту не завсіду ніяки обещунки. Кед Богу останце вірни, Бог вас пе запушці.

Кед іновірец заручнік полюби дзівку грекокатолікіно, теди тата наї горячо модлі да ще тот членок обрати на віру католіцку и ань теди наї ще з ім вінча. Ильшак пе.

Дзівки! Не забувайце на слова Христово:

„Яко хасен членекови, кед би шишка ішвіт достал, а жед душу свою затрати?” (Мат. 16, 26.)

Трахома

Меды Русинами віара пельо хорих на ту страшну очну хороту, але ще нашо людзе слабо за ю стараю и не су ёй ані лічыц. А уж су стари народи Греки Римляни, особело Егіпетяни (од іх ішта хорота зала тюк египетска) пракавали того ялького інвітітлю людскаго ціду и бракеши ще од кшою як анатак. Чом же нашо людзе так недзбаш за свой очи, чом ішне не чуваю и не ліча од трахомы, кед ще ана, же ти до маю трахому віше слабше видза, а вельо ёст и таіх, що ошліну на вікі?

Зато, бо напо Русіні уж привыкли на ту хороту, коги то вікали як свою и не боя ще од іх, бо трахома то така хорота, прі котрой очи віппатраю як да су відра, як очі каждого членека. На початку очі ані не почаркнію, але віска кеди членек, по ма трахому, роби по ногам, лебо па ярким скунску, при ламії, очи почаркнію повіки спухну, членек не може патриц, па шацло зос очох иду слізы, а далей и гной. Шишка може з часом, престац, а остане лем слабке чувство боліт у очох, як да там пісок и чловеку ще зато видзи же то не шкодліва хорота, як ще іх не треба дохтора бо вона сама прейдзе. Але тово ще так трахома сама ще це віліча але членек, що ма трахому будзе видзан іші менш и на остатку може осліпніц. А то бази велька хіба у наших людзах, же вонк лем таіх иду до дохтора, кед уж не скоро кед ані дохтор не може помочи.

Цоже то за хорота, тата трахома що трохув чловеку від, чи ще, од яй мож вілічиц, чи ліч чловек може од неї очуват? Може! А цо треба робиц? О тым баш кунцік побешедуаце.

Кеди вівізіміе новікі и напатриме до ока, що хоре на трахому, увидзіміе там малик заренка. Тоті заренка постаю віше вікши и можу броузірованац запаление са-шого ока, кад ослабіе и на остатку може ѿ зос шицкім осліпніц. А найгоршое у тим то, же трахома барз обераца и здел членек гадзен заражкі цалік вадзіл. Найвіцей помага преношование трахомы и чистота. Нечистота нашого тіла, очох, рукох, ліца, нечистота в хіжи, нечисти пучнікі, посцелі, лаяори до уміваніи и патос. Нечисти ногцы та віска кед членек из умівана руки мідлом, а лем так кунцік овалока зос воду, бодай було — то амі не уміване, так ще лем блато на рукох роамаже. Зато трахоми ще там дзе людзе меркую на чистосці, дзе ішце віше умівана зос мідлом и щетку, дзе ще вельо на то меркую, да шишка у хіжи будзе чисто особено посцелі та ручнікі, дзе ішце хіпка кажды здень добре пролуфтира. Луфтиране хіжи за наш народ барз вакіна, бо ми як да ще знаме же обложкі не лем зато, да ще у хіжи видзі, але и зато, да ще до хіжи кажды да сень напушкі чистого віадуху. Так само потребно за очуване од трахоми, да кажды особа у хіжи ма свой мідло до уміванія, свой ручнік и свою посцелі а ѿ найважкійшее да ще шицкі не спіскаю у юней хіжкі, як то баш у нас обичаі, же членек ма зда-три хіжи и б-8 посцелі, а шицка ще толькі сініка у юней хіжи и ішпи на юней лебо двох посцельюх, а генты лем за параду. Не вельке чудо, кед ще трахома роширою найшней медан худобілкіи лізами, (зато волаю трахому хороту худобілкі), котри живю так як можно, але вельке чудо, кед статочны членек сануе да купи мідла за уміваніе, да вежме чисты ручнік, и ішце пролуфтира хіжу, „бо ще віхладзі”.

Треба раз да веци меркую на чистоту у сваім животу: на чистоту тіля хіжи и піццікого, що у животу требаме, чим ще служіміе. Людзе віше самі віновати, кед оболя од трахоми, бо кад ще членек гоч кус добре ма и стара ще за чистоту, не може добиц трахоми. По местах, дзе людзе веци меркую на чистоту як по вадзах в бара мало трахомы.

Тата статі напісаныя баш ато, да нашо лідзе увіда, як то велька опасносц за членека трахома, бо вона губи вид, а без віда членек ібч не вредзі. Зато меркуюце и чувайце ще трахоми шицкіго що ту хороту привоши, особено нечистоты!

Лічыц трахому треба віше у дохтора, а кед уж бара опасно, нецка у болница, бо хто занедбала лічыц трахоми, гадзен страдацік вид и других у хіжи вадзікі. У шпіталю ма хори свой потребны шор и кожды да сень го дохтор лікепатри, Найлепше чувац ще од хороти, як ще од іх лічыц. А од трахомы чувац членека єдно чистота. Дакле: искі чисто и не бой ще трахоми!

Так ще муша бориц против трахоми не лем поздніи членек, чи хори вонк чи здрави, але и шицкі людзе ведно цалік вадзіл мушк ішце старац, да ще тата хорота у вадзах вітребі, то ёст цалік вадзіл и його начальство мушк ішце старац да вісадкік у вадзах пануе чистота.

Др. А. Наліванко.

Мали висти

ОДВИТ КОМУНИСТИ

Еден кондуктор комунист каждого гоја стретод у Паризу у вагону зос јединим сващеником. Шедеали еден при другим к бешевали. С початак лев зос любопитности а дешка и зос поизанства: По времену сващених к комунист постави приятел, једнога дни гвардји сващеник: „терас познати я вас ви позиције мис. Цо би ви зробили, када би имаје ше нас двоме на приклад у часу револуције нашли на улици. Я, котри би наказоваја мир, ви ви котри би својим пакташох пакварили на бой?“ „Но по би зроби?“ Друго патрел сопственик комунисту и свою руку тријал у његовој руци, по одповеди комунист. Цо мах одцовесц? Закивал зос главу, и то не му пактурело, вишија своју руку зос сващеникове и скричал даним гласом: „Цо би зроби?... Заблија би сок вас!.. За свою партију!“

КЕЉО РУСИНОХ И ДЗЕ ВОНИ ЖИЈО

Радњанска Україна (Под болгарским ханом)

числоти: 26,436,000 — Укр.

Галичина:

числоти: 4,002,000 — Укр.

Українска Буковина

числоти: 304,000 — Укр.

Полкавија. Укр. числоти: 441,000 Укр.

Холмштина .. 448,000 "

Подольше { под. } .. 500 "

Полтава { Полян. } .. 1,017,000 "

Волинь { хана } .. 2,936,000 "

Бесарабија .. 521,000 "

Зелениј Клин (Нова Україна)

числоти: 500,000 — Укр.

Слобир и Азия .. 1,787,000 — "

Спом. Держ. Ам., Канада, Бразилија

и ин. кр. числоти:

3,200,000 — Українин.

ЯКИ ВИРИ НА ШВЕЦЕ?

Вира: У милиони: У проценито:

Християне:

католики .. 300 .. 173

православни .. 125 .. 74

протестанти .. 216 .. 128

Магометане .. 221 .. 131

Браманци .. 224 .. 133

Будисти .. 476 .. 280

Мойсеви вири .. 13 .. 08

Погане и луде .. без вира .. 111 .. 65

НАЙСТАРШИ ИМЕНИ ДЗЕНЬ У АМЕРИКИ

Тих дакох преславел у Сент Луј у

Америци познати др. Јангер Холстид свој

107 родзени дзене. У таје љубоди вијавел,

же вато дожил таку вељку староси и

зачувал здравље, бо икда прекомерно не

едол, не љил а ві не курел.

Зос Р. Н. П. Д.

З Кондура приступели за члена

- 1 Владо Бандас, рочник
- 2 Иван Бандас, "
- 3 Михај Сабадаш, стомар, II. кл.
- 4 Веруна Сабадаш, рочник
- 5 Олеар Ана, I. кл.
- 6 Михај Хромиши, рочник
- 7 Петро Москаль II. кл.
- 8 Мелана Москаль, рочник
- 9 Штефан Шимко
- 10 Павлина Москаль
- 11 Јанко Шимко
- 12 Евген Москаль
- 13 Амалија Москаль
- 14 Дора Провчи, II. кл. (а Ђорђева)
- 15 Михај Хромиши II. кл. Кондура
- 16 Мирон Олеар рочник
- 17 Јоак Ђорѓехаши "
- 18 Ана Ђорѓехаши "
- 19 Никола Јакшић "
- 20 Михај Ђорѓехаши "
- 21 Федор Јабош, бани, чиповник II. кл.
- 22 Михај Сакач, 269
- 23 Дора Рамач "
- 24 Никола Салонски рочник
- 25 Дора Орос "
- 26 Евген Ђордан "
- 27 Михај Клиш 668
- 28 Михај Бесермені "
- 29 Ана Бесермені "
- 30 Денчи Горњак "
- 31 Дора Клиш 778
- 32 Штефан Говник "
- 33 Владимир Рац "
- 34 Дора Рац "
- 35 Емил Кередарто "
- 36 Ана Ђакудисар р. Ђордан I. класи
- 37 Ката Боднар р. " I "
- 38 Михај Боднар "
- 39 Мелана Боднар II "
- 40 Дора Боднар рочник
- 41 Наталија Боднар "
- 42 Никола Боднар "
- 43 Мария Боднар "
- 44 Нестор Гарди рочник
- 45 Мария Сакач "
- 46 Михај Малк "
- 47 Матеј Шапта, рочник
- 48 Евген Русковски, рочник
- 49 Јак Буйла II. кл.

Даровало Р. Н. П. Д. Никола Виславски даровал 200 д. На Петра и Павла у цркви 221 д. 75 п. На Кирбас забр. 100 д. Михај Ерделі, тарговец Н. Сад 100 д.

ЧИТАЙЦЕ РУСКИ НОВИНИ

Берза и тарговина

Службени курс цудај валута при кас одредбама за месец март так:

1 наполеондор	236,-	Дин.
1 турска лира	226,-	"
1 енглеска фунта	294,-	"
1 доллар	61,50	"
1 златна марка	14,80	"
1 франц. франак	3,22	"
1 швайц.	11,83	"
1 тал. лира	2,52	"
1 чећка кор.	1,85	"
1 милион аустр. кор.	868,-	"
1 жада.	855,-	"
Зарно: Жито	460	
Кукурица	205	

ЗАПИСУЈЦЕ ШЕ ЗА ЧЛENA „РУСКОГО НАРОДНОГ ПРОСВИТ. ДРУЖТВА“

Чом?

Бо воно шире просвету медај Руским народом зос видавањем красних књижича календара и новинака. Основају читалије, шашкачки, гимнастички кружики. Отправљају преподавања и театрални представљања. Стара вије зос једним словом о лепшој будучности Руског народу.

ДЛУЖНИЦИ И ПРЕТПЛАТНИЦИ

Замодљојо вије шицки тити, котри не послали пенјак за тогорочни календари, нај токо до скорей зроби, бо Просветне Дружтву мушки рачуники звесц.

Исто так модилме п. п. претплатникох, „Руских Новинох“, котри иже не намирели претплату пай дораз пошлију својој друственој Просвете Дружтву у Керестуре. Не шумне читат новини а по плацци!

ТАРГОВЦИ, РЕМЕСЕЉНИЦИ!

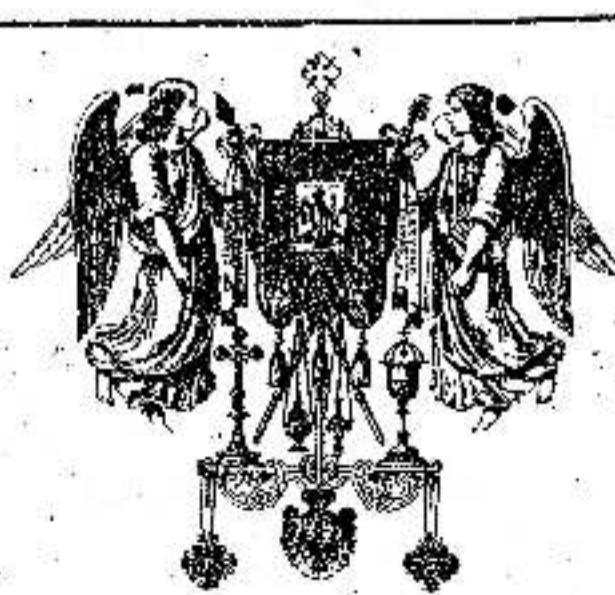
Оглашавају у наших
„РУСКИХ НОВИНОХ“

Успих загарантован.

Чом?

Бо „РУСКИ НОВИЛИ“ једини паша новини. Вони ше читају вишади даје живо Русини.

ЦЕНА ОГЛАШКОМ 3 Динари по петитним (малим) шорику.

УТЕМЕЛЈЕНА 1884 Р.

Перша и најстарша фабрика шицких црковних потребованијох

Л-бомир Ђокић и Брат, Нови Сад

Краља Петра ул. число 4. I. кондегнац.

Препоручује своје велике и најсолиднейше складище. Найсолиднейши цене. Најдешница роба без конкуренције

Далје препоручује:

Вељке складище црковних давох из најбољег материјала и виробку. Шицки застави за цркви, шивашки и иниши товариства.

Велички образи — свитови и црковни. Општеством, котра не годни нараџавају издавања, дава подјече у одоладованју.

Шицки лопроси и информације посылају на гореспомнуту адресу.